

Ervaringen met het MKVS

In een eerdere MM (29-1) schreven we dat we terug zouden komen op ervaringen van gebruikers met het MKVS. Martine Lammerts, adjunct-directeur van de Eerste Nederlandse Montessorischool Den Haag wilde wel reageren.

Martine Lammerts

Wat waren de motieven om het MKVS in te voeren?

- Al enige jaren is de verslaglegging van geschreven verslag naar deels bolletjesverslag en geschreven onderdelen daarin onderwerp van gesprek waarbij eenduidigheid, visie en interpretatie gespreksonderwerpen zijn. Met het MKVS wordt er nog meer een bijdrage geleverd aan het kind volgen en het montessoriaans denken en handelen van de leidster daarin binnen de montessorischool.
- Het belangrijkste motief voor de Eerste Nederlandse Montessorischool (ENMS) was dat wij als school een pro-actieve houding onderstrepen en dat wanneer er iets nieuws en goedgekeurd op de markt komt om kinderen goed montessoriaans te kunnen volgen de ENMS niet de laatste wil zijn maar graag vernieuwend bezig wil zijn. Zij ziet het MKVS als een goed middel om de kinderen nog meer montessoriaans te volgen.
- Het MKVS nodigt ons uit om de visie weer centraal te stellen en de middelen in de school om kinderen te begeleiden weer eens tegen het daglicht te kunnen houden: montessorimateriaal, toetsen, methodes, voorbereide omgeving, eigen houding.

Waarin onderscheidt het MKVS zich van andere volgsystemen?

- Het is een **kind**volgsysteem gekoppeld aan de montessorivisie, waarbij de handelingen van de leidster zoals signaleren, afwachten, inwijden, observeren geen nieuwe begeleidingsvormen zijn omdat de leidsters dat al doen. Het sluit dus aan bij wat ze al kunnen. Wat binnen het MKVS meer wordt gevraagd is een bewustwording van deze handelingen van de leidster en een verdieping van de essentie van de materialen

Wat levert het werken met het MKVS concreet op?

Voor deze vraag maak ik gebruik van de ingevulde vragenlijsten door de leidsters van het tussentijds gehouden evaluatietraject MKVS op de ENMS:

- Momenteel levert het vooral op dat de leidsters met elkaar in gesprek zijn omtrent signaleren/observeren en hulp willen/kunnen of juist niet moeten bieden waarbij klasmanagement en de voorbereide omgeving inrichten op zelfstandigheid belangrijke pijlers zijn.
- Bij de registratiebladen wordt opgemerkt op dat er veel te zien valt aan de ontwikkeling van een kind en dat je daardoor in de groep nog specifiek gaat bekijken;
- De leidsters geven aan dat zij anders leren kijken naar kinderen, niet alleen in de groep maar ook buiten de groep. Het kijken naar kinderen gebeurt meer verfijnd, gedetailleerder. Observeren gebeurt meer specifiek.
- De zelfwerkzaamheid van het kind stimuleren wordt ook gezien als winstpunt door het werken met het MKVS
- Je bezint je op eigen handelen, het is vernieuwend en inspirerend.
- Het MKVS geeft weer impulsen om naar meer aspecten bij kinderen te kijken.

Wat vraagt de invoering van de school?

- Bij de invoering is het belangrijk dit gefaseerd te doen. De werkwijze van het MKVS vraagt om een intensieve begeleiding en aansturing. Er moeten concreet haalbare gesteld worden. Inhoudelijke bijeenkomsten met het team organiseren om kennis weer op te frissen. Bij ons op de Eerste Nederlandse Montessorischool hebben wij sinds 2004-2005 het MKVS in de school, waarbij we het eerste jaar vooral gebruikt hebben om er zelf vaardig in te worden: veel doorlezen van de map en de opbouw bespreken en concrete opdrachten in groepjes uitvoeren. Sinds 2005-2006 wordt er praktisch gewerkt met het MKVS in de groep door de leidster. Het daadwerkelijke

invullen van het kinddossier gebeurt nu bij drie kinderen uit een groep, einde van het jaar is dat voor een 1/3 van de groep.

- Afbakening van doelen geldt voor elk jaar.
- Het werken met het MKVS vraagt tijd van de medewerkers: tijd om zich in te lezen, tijd voor overleg en visiebespreking Leidsters geven aan dat het tijd kost om het geheel eigen te maken, voor een deel kost het ook tijd omdat er nog onervarenheid is;
- Het is belangrijk om het MKVS te blijven zien als een middel om de kinderen beter te begeleiden, en het werken met het MKVS niet als het doel te zien. Dat is natuurlijk wel de voorwaarde. Mensen moeten inzien dat het MKVS uiteindelijk ook iets voor de leidster, de ouders maar op de eerste plaats voor het kind de juiste afstemming oplevert.
- Van de directie wordt gevraagd het MKVS juist te kunnen plannen, bewaken en tijd en geld te reserveren: geld voor deskundigheidsbevordering, tijd om te kunnen leren en binnen het schooljaar de juiste accenten te kunnen leggen.
- Daarnaast vraagt het ook een stukje daadkracht: met elkaar de schouders eronder zetten en ervoor gaan. Elkaar kunnen aanmoedigen maar ook kunnen aangeven dat het soms lastig is en eng (namelijk iets wat vertrouwd is loslaten) om zich het MKVS eigen te maken.

Wat zijn minimale randvoorwaarden om het MKVS te kunnen gaan gebruiken?

- De school draagt herkenbaar de montessorivisie uit; dat is niet alleen te zien aan het werken met de montessorimaterialen in alle bouwen maar nog meer in de wijze van communiceren met elkaar, de visie op ontwikkeling en deze kunnen uitdragen naar derden en de wijze waarop ruimte wordt geboden voor ontwikkeling;
- De leidsters hebben een signalerende houding en stemmen af op wat zij zien/verwachten.
- De vrije werkkeuze is gewaarborgd.
- De effectieve werktijd moet optimaal zijn, ‘verstoringen’ moeten minimaal zijn: een gezamenlijke werktijd waarbij de hele school aan het werk is. De minimale werktijd op een dag is voor de kinderen 3 uur.
- Overige activiteiten (gym, handvaardigheid, buitenspel) geven eveneens richting voor observatie, dus niet alleen tijdens het werken naar kinderen maar juist ook die andere momenten meenemen bij het volgen van kinderen.
- Comittent van het team/bestuur om met het MKVS te gaan werken.

Op gebied van haalbaarheid zijn dit belangrijke voorwaarden:

- Persoonlijk geldt voor elke leidster de vraag: wat is voor jou haalbaar? Je kunt afgaan op je eigen competenties als leidster, daarnaast moet je lef hebben om met iets nieuws aan de slag te gaan.
- Het inzicht in wat het MKVS kan opleveren voor jou persoonlijk is een belangrijke drijfveer; dit moet ook in het traject vooraf worden meegenomen.
- Op schoolniveau geldt: duidelijk stellen welke groepen je in welk jaar wilt richten, formuleer de doelen SMART.
- Neem de leidsters mee in het traject en evalueer tussentijds.
- Complimenteer ze met behaalde stappen.

Martine Lammerts is adjunct-directeur van de Eerste Nederlandse Montessorischool Den Haag en als montessori-opleider verbonden aan de Haagse Hogeschool.